

JODENVERVOLGING

Holocaustverhaal Leni (88) is nu onderdeel van lespakket: 'We hebben nog niet genoeg geleerd'

De Maastrichtse Leni Wesly (88) was in 1943 zes jaar oud toen de Duitsers haar broertje oppakten. „We hebben nog lang niet genoeg geleerd van de Holocaust”, ziet Leni, die nu in Israël woont. Ze vertelt haar verhaal voor de camera. Vanaf 4 mei is de documentaire **Broertje** met lesmateriaal beschikbaar voor het onderwijs. „Mijn grote wens.”

Leni Wesly: „De verhalen van de gaskamers hoorden we pas maanden nadat de oorlog afgelopen was.” FOTO BART HÖLSCHER

MAASTRICHT/VOERENDAAL
KYRA VOLKERS

Leni Wesly was zes toen haar vierjarige broertje Léon 'verdween'. De Duitsers paktten hem op. „Als kind zie je alles, maar je kunt het nog niet plaatsen”, vertelt Leni. „Ik wist niets van Engeland, Polen of Italië, dat was buiten mijn kleine wereldje.”

En wat er met haar broertje gebeurde? Dat wist niemand. „De verhalen van de gaskamers hoorden we pas maanden nadat de oorlog afgelopen was.”

Vijf jaar geleden benaderde filmmaker Bart Hölscher haar. Hij wilde een documentaire maken over Léon. „Ik heb toen ingestemd on-

der één voorwaarde: uit de film moest een educatief programma volgen.”

Volgende week wordt die wens werkelijkheid: een verkorte versie van *Broertje* krijgt met het onderwijspakket een plek in het Landelijk Netwerk Filmeducatie. Bedoeld voor leerlingen van basis- en middelbare scholen.

„Veel kinderen van nu hebben geen opa of oma meer die hun verhalen over de Holocaust kan vertellen”, zegt filmmaker Hölscher. „Juist daarom is het belangrijk dat het verhaal van *Broertje* een plekje krijgt in het klaslokaal.” De filmmaker voert Leni op als een omafiguur die vanuit haar stoel in de woonkamer haar verhaal deelt. „Het was lastig om alles te vertellen voor de camera”, geeft Leni toe. „Maar er-

gens ook therapeutisch.” Oortussen woont Leni in Israël en wordt ze opnieuw geconfronteerd met een oorlogssituatie. Ze woont in Centraal Israël, waar het relatief rustig is. „Maar ik heb het vooral lastig met de politiek.” Ze noemt het angstaanjagend. „Ik vrees dat we nog lang niet genoeg geleerd hebben van de Holocaust.” Juist daarom is het voor Leni belangrijk dat leerlingen haar verhaal horen. „Het is misschien wat simplistisch. Maar de jodenvervolging begon ook met het pesten van Joodse kindjes op school.”

Het lesprogramma leert kinderen over insluiting en uitsluiting. Ook geeft het leerlingen tips om vooroordelen aan de kant te zetten. „Al bereiken we elk jaar maar één kind. Dat zie ik al als een winst.”

Het verhaal van Leni en Léon

Elke ochtend wacht de kleine Leni op de bus. Ze krijgt les op de Capucijnengang in Maastricht, een „schooltje waar regelmatig kinderen verdwenen”. Maar op een dag mag ze ineens niet meer instappen. Leni is joods. Kort daarna nemen Leni's ouders afscheid van haar en Léon. Het tweetal

moet ieder afzonderlijk onderduiken. Later komen broer en zus weer samen bij een gezin in Voerendaal. Het nieuwe leventje van Leni en Léon gaat door. Eigenlijk op een heel normale manier. Totdat de burenlucht krijgen van Léons afkomst. Ze verraden het vierjarige jongetje bij de Duitsers.

Na de oorlog krijgt het gezin een stapel brieven van het Rode Kruis. Daarin staan de namen van grootouders, tantes, ooms, neven, nichten en Leni's broertje. „Als ik het me goed herinner 47 in totaal.” Allen zijn ze 'overleden aan de gevolgen van gasverstikking'. „Het woordje vermoord stond er niet in”, weet Leni nog.